

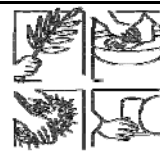
Budavári Hírmondó

Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XX. évfolyam 2015/1. szám Böjt-Húsvét

„Aki az oltári szentséghez akar járulni, az üres szívet és éhes lelket ajánljon fel a mindenható Istennek. Itt ugyanis az a legméltóbb, aki a legméltatlanabb.”

Luther Márton: *Jer, örvendjünk, keresztyének!*

Én élek és ti is élni fogtok (Jn 14, 19)

A keresztyén egyház kétezer éve hirdeti az örömhírt, az evangéliumot, hogy Jézus meghalt a kereszten bűneinkért, de harmadnap feltámadt megigazulásunkra, vagyis, hogy Isten igaz embernek fogadjon el minket. Mégsem tudunk szabadulni régi életünkötől, bűneinktől és a halál miatti féltől.

Miért van ez így? Miért van olyan kevés ereje életünkben a feltámadásnak?

Én azt gondolom, azért, mert a húsvéti eseményt olyan nagyon nehéz elhinni. Sem előtte, sem azóta nem történt még hasonló az emberiség történetében. Kétkedő gondolkodásuknak nincs mibe kapaszkodnia, ezért a húsvéti történet csak lelkünk felszínét érinti meg, de a mélyére már nem jut el. Racionális értelmünk azt mondja: nem voltam ott, nem láttam, nem tudom ellenőrizni, nem hiszek a tanúknak. Valami bizonyára történt, de nem az, amit mondanak. Ha jóindulatúak vagyunk, azt mondjuk: a tanúk tévedtek, félreértelmezték az eseményeket. Ha rosszindulatúan állunk hozzá, akkor csalást emlegetünk.

Az jutott eszembe, hogy hogyan írtak volna húsvétkor a bulvárújságok, ha akkoriban lettek volna ilyenek. A címlapon óriás betűkkel állt volna: Botrány – eltűnt a kivégzett holtteste. Ki hengerítette el a többmázsás követ? Angyalokkal beszéltek a sírnál az asszonyok! – Léteznek egyáltalán angyalok? Tanítványai lopták el Mesterük testét? Hol voltak az örök? Ki a felelős? A főpapok tüntették el Jézus holttestét, hogy ne legyen zarándokhely a sír? Még élve vették le a keresztről Jézust, és az éj leple alatt megszökött a sírból? Mária Magdolna segített neki, és már úton vannak Indiába! Nem tartjuk valószínűnek, amit néhány fanatikus tanítvány állít, hogy Jézus feltámadt a halálból.

Egy kis embercsoport, egy tucatnyi tanítvány, meg néhány asszony mégis tudja: akármilyen lehetetlen, akármilyen hihetetlen, akármilyen érthetetlen, mégis ez történt: Jézus feltámadt a halálból. Találkoztak vele, látták, a kétkedőbbek, mint Tamás, megtapogatták, és ezek után el kellett fogadniuk, hogy a lehetetlen mégis lehetséges.

Furcsa, hogy mi ezt olyan nehezen tudjuk elhinni. 2000. április 6-án szenzációs bejelentést tett egy

genetikus. A médiát bejárta a hír: sikerült megfejteni az ember genetikai kódját. Megnyílt a lehetőség, hogy az ember tetszése szerint határozza meg a saját felépítését, tulajdonságait. Megszűnnek a betegségek. Legyőzhetjük a halált. És ezt sokkal többen tartják lehetségesnek, mint azt, hogy Jézus feltámadt és legyőzte a halált. Számomra az a furcsa ebben, hogy a genetikusoknak éppen úgy hinni kell, mint az evangéliumnak. Hiszen nem tudom ellenőrizni, nem tudok az igazságról meggyőződni, mert nem voltam ott a felfedezésnél, ha ott lettem volna, akkor sem értek hozzá, elhiszem, mert hitelt adok a genetikusoknak, mert el akarom hinni. A feltámadásban is így hihetek: megbízom azokban, akik ott voltak, átélték, látták, tapasztalták, hogy a meghalt Jézus él. A húsvét mindnyájunk személyes állásfoglalását, döntését, hitét igényli. A húsvéti hit a szívünk mélyén születik, és növekszik, és a Jézussal való személyes közösségből táplálkozik. A feltámadás egy másik valóságba, az Isten világába vezet bennünket, ahol más törvények működnek, mint ebben az anyagi, tapasztalati világban. Amióta csak létezik az ember, azóta mindig tudott erről a másik világról. *Homo religiosus*, vallásos ember mindenki, csak a legtöbben ezt nem veszik észre. De nincs ember valamiféle hit nélkül, anélkül, hogy ne tudná, lennie kell valaminek a látható valóságon túl, hogy valami van a halálon túl, és valakinek lennie kell, akihez nagy bajban oda lehet fordulni és segítséget lehet kérni. Valaminek lennie kell, ami többé tesz bennünket a boncasztalon vizsgálható testünkénél, ami nem írható le a genetikai kódunkkal, ami egyéniséget, emberi méltóságot, reménységet, értelmet ad életünknek. Filozófusok, művészek, tudósok keresték, keresik a választ. Néhány halász, vámszedő, egy pár asszony megtalálták. Ez a válasz Jézus. Húsvétkor öbenne látták meg Isten választát: a feltámadás az Isten többlete. És megkapták a Feltámadottól az emberi élet többletének az ígéretét: Én élek, és ti is élni fogtok.

Együtt, egy életközösségben élni a Feltámadottal; ez az igazi húsvét. Ezt kívánom minden testvéremnek!

Balicza Iván

Böjti kérdések

Ülök a gyógymasszörnél, várok a soromra. Megnyugtató a fakereszt látványa a szemközti falon. Egy ajándékba kapott, négynapos léböjtkúra második napját töltöm a Budapest melletti kisváros erdőszéli házikójában, ahol – azt ígérik – harmóniába kerül test és lélek, ahol megtalálhatom önmagam, elindulhatok azon úton, mely a gyógyulás, megoldás felé vezet. Két napja hallgatom a böjt jótékony hatásairól szóló magazin-bölcsességeket, melyet a koplalás testünkre-lelkünkre gyakorol, a csillagok állásával, a természettel, a belső egységgel és hasonlókkal összefüggésben. Furcsa ez a kettősség: egyfelől jó itt, mert pihenhetek, sokat sétálok, forrásvizet iszom, nem kell semmi fölösleges zajjal, sürgető teendővel foglalkoznom, finomak a teák, a zöldség- és gyümölcslevek, érdekes ez a könnyedség is, egyfajta álom-szerű állapot, ami a nem evéssel jár. Másfelől hiányérzetem van, hiszen keresztény vagyok, furcsa ez az egész kusza eszmerendszer, ami – a koplalás mellett – mindenféle energiák, belső hangok és hasonlók segítségével ígéri a megtisztulást. Seholy semmi igazán komoly, böjti mélység.

Miközben a koplalással, testünk sanyargatásával igazán átérezhetnénk valamit Krisztus böjtből. Hiszen ő is koplalt, negyven napig a pusztában.

Mégis, a húsvétot megelőző böjti időszak elsősorban nem arra hivatott, hogy sanyargassa a testet, hanem hogy Istenre irányítsa a figyelmet. A koplalás csak egy eszköz, nem a cél, ahogyan az sem, ha a figyelem csak befelé fordul. Nem gondolom, hogy ez rossz, de azt sem gondolom, hogy ez önmagában, *önmagunkban* elég a változtatáshoz, elég a böjtöléshez.

Egyelőre nem vallottam színt, csak figyelem, hová vezet ez a néhány nap. Mit keresnek itt a társaim, ezek a kedves, jó szándékú, nyitott emberek, akik egytől-egyig komoly kérdésekkel, nehéz helyzetekből érkeztek. Valaki válás után, valaki talán válás előtt áll. Vannak nagymamák és huszonévesek. Meg akarom fejteni, mivel, hogyan töltik be az Istenalakú úrt, ami miatt ide jöttek és, ami – úgy látszik – meglehetősen kitágult így, tél végén, húsvét előtt. Miért itt, egy erdő széli házban, vadidegenek előtt teszik fel a kérdéseiket? Miért jönnek ide sok pénzért koplalni, mi az, amire mi, keresztények, a mi közösségeink, a mi lelki vezetőink – vagy akár én magam – nem tudunk válaszolni? Miért nem tudnak hozzánk menekülni a kérdéseikkel? Miért nem tudunk nekik megfelelő, megnyugtató helyet és alkalmat teremteni a hétköznapi problémákból való kiszakadáshoz, életük nagy döntéseinek meghozásához? De ámulattal figyelem azt is, hogy a gyakran kiüresedett, a kortársak számára jelentést igazán nem hordozó keresztény fogalmak és hagyományok hogyan telnek meg egészen különös jelentéssel, és hogyan találnak utat maguknak a legkülönbözőbb helyeken. Mi az, ami miatt a keresztény nagyböjt teljesen elveszítette jelentőségét, és ami miatt egyre több az ezekhez hasonló, önként vállalt egyéni kisböjt?

Talán nem arról van szó, hogy ne lenne ma is igény testi-lelki megtisztulásra és megújulásra, hanem arról, hogy hiteltelenné válhatott a kereszténység böjtje, mert az egyház és vezetése nem él önmegtartóztatóan? Mi, protestánsok pedig talán a minden külsőségtől megtisztított, belső böjtünkkel nem kínálunk elég látványos megoldást az instant-életbölcseiségekhez és háttérkép-közhelyekhez szokott emberek számára?

Magam is, jó protestáns módjára nem tulajdonítottam különösebb jelentőséget nagyböjtben a lemondásnak. Nem igazán ismerek olyan keresztényt, aki a böjtöléshez kapcsolható testi-lelki önmegtartóztatást gyakorolná. Furcsán néztek rám is, mikor valamelyik évben nem ettem húst ebben az időszakban. Pedig a világom kitágult, és nem csupán kézzel fogható értelemben – hiszen annyi zöldséget és gyümölcsöt, értékes gabonafélét ismertem meg, amit addig eszembe sem jutott alapanyagként használni –, hanem mert felemelő volt ezt az egészen apró, szimbolikus gesztust megtenni Krisztus halálának gyászára készülve, és először éreztem át, miért hús-vét a húsvét. Ahogy telnek az évek, talán én is fogékonyabb leszek a szimbolikus tartalomra és értem, miért kapcsolódik az öröm a hosszú önmegtartóztatás után a húsvét reggeli, első, nagy húsos étkezéshez. Hiszen mi értelmese a nagy dözsölésnek, ha mindez bármelyik nap megethető és megehető?

Amikor a gyógymasször hölgytől megkérdezem, hogy miért, hogyan került a kereszt a szobája falára, elmondja, hogy a feng shui szabályai szerint arra a délkeleti tájolású falra tett valamilyen fa tárgy, főként, ha keresztet formáz, jó energiákat sugároz. Miután ebből leszűrtem, hogy nem ő lesz az, akivel én itt nagy böjti kérdéseimet biztosan keresztény teológiai alapokról indulva megvitathatom, kissé csalódottan mégis bevallom, hogy én egyébként hívő vagyok. Erre összecsapja a már összekrémezett kezét, hogy egyébként ő is, de tiszteletben tartva mások világnézeti meggyőződését, nem szeret ezzel nyitni. A délutáni jóga órán pedig azt is megtudom, hogy Krisztocentrikus jóga is létezik.

Az ezzel kapcsolatos gondolatok és kérdések meszszire vezethetnek, egészen a spirituális piac és üzletág világába, de jelezhetik azt is, hogy a kereszténység, megtisztítva a komolyabb teológiai tartalmaktól, bele tudott illeszkedni az ezoterikus bizniss minden lelki igény kielégítését ígérő, kusza világába. Vagy – ha optimistán szeretnénk feltenni a kérdést – azt, hogy a kereszténység, gyakran hangoztatott hitelvesztettsége ellenére, mégis képes utat találni a mai kor elcsendesedésre, megtisztulásra és böjtöléssel járó figyelem-átirányításra vágyó emberek számára. Nem tudom. Az mindenesetre elgondolható, hogy még ha böjtölni lehet is Krisztus nélkül, húsvétot – szívből, igazán – ünnepelni aligha.

Laborci Dóra

Nagy változás előtt

Kedves Testvérek!

Mindenki értesülhetett már arról, hogy gyülekeztünk nagy változás előtt áll. A nyáron 25 év szolgálat után nyugdíjba vonuló lelkészünktől, Balicza Ivántól köszönünk el. Bár ennek a hivatalos határideje július 19., Iván 67. születésnapja, a munkatervünkben június 14-ét tűztük ki egy olyan alkalomnak, amelyen a gyülekezet ünnepélyes keretek között kérne áldást a nyugdíjba vonulóra.

Természetesen az új lelkész választását és fogadását is elő kell készíteni. Ezért ebben az írásban tájékoztatjuk a gyülekezet minden tagját az előttünk lévő eseményekről, hogy mindenki tudja, milyen feladatokat ró ez ránk, és most hol tartunk.

A személyi változás és a lelkészlakás felújítása egymásból fakadó és egymásba fonódó feladat. A presbitérium jól látja ezt, és azon fáradozik, hogy a gyülekezet lelki életét ne akadályozzák az egyházjogi és gazdasági folyamatok.

Először az építkezési terveink alakulásáról számolok be. 2014 koratavaszán még azt terveztük, hogy a Reformáció 500. évfordulójára valami szép, nagy fejlesztéssel készülünk. A tervpályázatra beérkezett munkák mind magas szintű és szép álmokat magukba foglaló tervek voltak. Közülük Benczúr László Ybl díjas építész „reformációi tanösvényt” magába foglaló elképzelését tartotta továbbgondolásra a legalkalmasabbnak a szakmai zsűri.

2014 őszén – látva azt, hogy a volt iskolaépület helyén való építkezés nagyon sok nehézségbe ütközik – úgy határoztak a testületek, hogy megvizsgáljuk annak a lehetőségét, hogy miként lehet a meglévő épületeinket közösségi terekké formálni, és a leendő új lelkész lakhatását egy bérlakással megoldani. Időközben azonban láthatóvá vált, hogy a nagyszabású terv megvalósulásához a források ígérete nem biztosított, és a presbitérium végül úgy döntött, hogy a Fortuna u. 25. alatt lévő épület egy részéből korszerű lelkészlakást alakít ki. A gyülekezetnek elsődleges feladata és célja is, hogy biztosítsa a szolgálat külső feltételeit. Azonban már most látható, hogy az épület és lakás felújítása nem fog 2015 nyaráig, a lelkészváltásig elkészülni. Méltánytalan lenne, és a jövőendő szolgálattelvőnek és családjának is kellemetlenséget jelentene, ha nem tudnánk számára – egyházi törvényeink értelmében – megfelelő lakhatást biztosítani. A Fortuna utcai ingatlanon pedig az elmúlt 25 évben nem volt jelentős felújítás.

Ezt a helyzetet mérlegelve a presbitérium januári gyűlésén elfogadta azt a javaslatomat, hogy – az idő-tényező és a leendő lelkészünk megbecsülése miatt – 2015 nyarától kérjünk egy évre egy beosz-

tott lelkészt (régai nevén: segédlelkészt) az egyházkerület püspökétől. Ez természetesen nem jelentené a lelkészválasztás elhalasztását. Presbitériumunk 2015. március 17-i ülésére tervezi a díjlevél megfogalmazását. Ez az egyházi okmány, mint egy munkaszerződés, magában foglalja a megválasztandó lelkész feladatait és a neki szánt javadalmazást. Ezt követően pedig az április 7-re, a húsvét utáni keddre tervezett közgyűlésen tárgyalnánk meg és fogadnánk el a díjlevél végleges szövegét és a választás módját. Egyházjogi szempontból ettől kezdve lehet majd jelölteket megnevezni, megismerni. (Már most kérjük, hogy a lelkészválasztást előkészítő közgyűlésen – április 7-én 18.00 órakor vegyenek részt.) A presbitérium eltökélt abban, hogy a lelkészválasztás legfontosabb kritériumának a lelkészek együttműködési készségét tekintse továbbra is. Hisz a megkezdett – családiasságot és növekedést megeremteni igyekező – stratégia csak akkor valósulhat meg.

Mindezek mellett két területen van szükség a gyülekezeti tagjaink segítségére. Az látható, hogy a lelkészlakás átalakítása jelentős anyagi terhet jelent majd az egyházközségünknek, ezért kérjük, lehetőségeik szerinti támogatásukat. És kérjük, hogy buzgó imádsággal kísérjék ezt a folyamatot, hisz sok erőre, áldásra van szükség ahhoz, hogy a gyülekezet megerősödve mehessen át ezen a nagy változáson.

Bence Imre

László Gabriella

Formálsz, Uram

Formálsz Uram, betűről betűre.
Mint hogyha hegedűre
írnál dallamot.
Sűrűre szövöd és szövötté formálod
magyar levegőből szőtt képmásod
tűdöm fölé.
Így pihegek
és élek belőled, már magam nélkül libegek
pókfonál szálon – artista merészen.
Egészen semmi lettem – teremtmény.
Cimbalmod pattog, a húrja sír
és elpattant hangot ad legott.
Hogy lehet ennyire érezni akkor, ha halott
vagyok?
Hogy gurul belül napkorongod hőmpölyögve
tűdöm körül,
ha közben árkokat könnyezik szívem?
Bonyolult Úr vagy, megfejthetetlen,
ismernélek, de nem lehet,
elrejtőzöl itten, s egy pohár vízben:
kiben hittem: fénylik Neved.

Itt egy iskola állt...

2014. december 28-án fájdalmas, régóta esedékes megemlékezésre került sor emléknapi istentisztelet keretében a templomunkban. 70 éve több bombatalálat érte a templomot, a mellette lévő elemi iskolánkat is porig rombolva.

Dr. Fabiny Tamás püspök és Bence Imre esperes felidéztek az akkori gyülekezetünknek az ostrom idején elszenvedett megpróbáltatásait, megemlékezve az áldozatokról. Megnyitották az elemi iskolára emlékező kiállítást, és közös könyörgést tartottak a lebombázott iskolaépület helyén.

A budai evangélikus gyülekezet egyetlen elemi iskolája működött itt, a Bécsi kapu tér és a Fortuna utca sarkán, 1895-től 1945. január 16-ig. Iskolánk története 1895-nél korábbra nyúlik vissza. 1821-ben a megnövekedett evangélikus gyülekezet József nádor és felesége Mária Dorottya támogatásával megalapította az elemi iskolát, amely hosszú évekig bérelt termekben működött. A véglegesnek látszó megoldásra 1847-ben került sor. Ekkor épült meg a Dísz téren az első budai evangélikus templom, és a mögötte lévő épületben helyet kapott az elemi iskola. A Honvédelmi Minisztérium 1895-ben kisajátította a Dísz téri templomegyüttes területét, cserébe felépítette a jelenlegi templomunkat és szomszédságában a fiú- és lánytagozatos, 1-4. osztályos elemi iskoláját.

A budavári gyülekezet büszkesége volt ez az iskola, mert a szó szerinti elemi ismeretek mellett mély erkölcsi és hitbéli alapokat is kaptak az itt tanulók. Mai szóval élve családias jellegű volt az iskola, hiszen apák, fiak, testvérek egymást követve tanultak itt.

Az egyházunk és az iskola vezetése sokoldalú, művelt tanítókat választott az osztályok élére. Így kitűnő pedagógusok tanítottak-neveltek nemzedékeket. Egyik ilyen kiváló tanító Siki (Stark) Béla volt, az 1945-ig álló iskola utolsó igazgatója.

Iskolánk a kezdetektől fogva gondot fordított a magyar nyelv elsajátítására (hisz többségben voltak a németajkú gyermekek), a hitbéli jártasság elmélyítésére, a hazaszeretet megerősítésére, az elfogadásra a közösségen belül. Ez utóbbi jó példa arra, hogy mennyire demokratikus volt az iskola légköre, egy osztályba járt a jómódú kereskedő, a kocsis, a miniszter és a mesterember gyermeke.

A hajdani kisdíákok tantárgyai között szerepelt a magyar nyelv, olvasás és írás, a német nyelv, olvasás és írás, a szavalat mindkét nyelven, a számtan, a földrajzi alapismeretek, az ének. A hitoktatásban saját felekezetük szerint vettek részt, hiszen az iskolába más vallásúak is jártak.

Iskolai ünnepélyekre, műsoros estekre színdarabokkal készültek a jeles ünnepeken, például Anyák Napja, gyülekezeti karácsony. Az iskola tanulói bekapcsolódtak a cserkészmozgalomba is, rendszeresen kirándultak. Gyűjtést szerveztek a finn testvérgyülekezet gyermekei számára.

A gyülekezetünkben velünk vannak iskolánk volt diákjai közül jónéhányan. Az ő visszaemlékezéseik bizonyítják legjobban, hogy ez az iskola egész életükre tartást adott.

Dr. Kardeván Andor így írt szeretett elemi iskolájáról: „Az itt szerzett alapokból tudok még most is, 89 éves koromban, időnként új erőt meríteni, hiszen az ott eltöltött idő, a családi környezettel együtt olyan alapokat adott számomra a kereszténységhez és a magyar haza szeretetéhez, amely úgy tűnik, az ember élete végéig kitart.”

Ezek a szavak is mutatják, milyen hatalmas közösségépítő szerepe van az iskolának. Tanulságos és szükséges visszatekinteni a történetére, hogy amit lehet, visszaemeljük a jelenünkbe.

Samu Piroksa

Bódás János

Virágvasárnap

Csak hulljatok virágok, pálmaágak,
Csapongjon a piros szárnyú öröm.
S higgyétek, hogy Dávid utódja jön,
Szabadságszerző győzelmes királynak.
Ő, látja már, hogy messze, mint a felleg,
Fekete átok varjúraja vár.
És szárnyra kap, s hogy nemsokára már,
Káromkodnak, akik most énekelnek.

Ő, tudja már, hogy egyedül lesz s hitvány,
Ijedt szívvel fut szét sok tanítvány,
Nem marad bennük se remény, se hit.

S egy szürke fa a borzongó erdőbe,
mintha tudná, hogy kereszttel lesz belőle,
meg-megrázza zörgő leveleit.

A felnőttek megóvtak minket

Természetesen eljött az emlék-istentiszteletre Madocsai Miklósné, Márta néni, aki 11 évesen, az ostrom idején szintén a budavári barlang-pince lakója volt.

Hol laktak a háború idején?

A közelben, az Ostrom utca és a Szabó Ilonka utca sarkán. Oda születtem, ma is ott lakunk. Találatot kapott a mi házuk is, beszakadt a lakásunk mennyezete. Először a ház pincéjébe mentünk, de annak voltak a járdaszintnél ablakai, nem volt biztonságos. Ezért édesapám megkérte Sréter Ferenc lelkészt, hogy hadd mehessünk a budavári barlangpincébe. Ő ezt meg is engedte, s én a testvéremmel együtt ott vészeltem át az ostromot. A Várban volt a gyülekezetünk, én az ottani evangélikus iskolába jártam.

Milyen volt ez az iskola?

Osztatlan tanítás volt a I-IV. osztályban a lányoknak, aztán a Deák téri gimnáziumba kerültem. Szívesen jártunk oda, jól tanultunk, később sokat profiltáltam abból a tudásból, amit az evangélikus iskolában szereztem. Többet tudtam, mint a máshonnan érkező Csalogány utcai tanítóképzős hallgatók.

A szüleivel mi történt?

Ők nem jöttek fel a Várba. Édesapám, Glazewski Ádám vezető banktisztviselő volt a Pénzváltó és Leszámitólasági Bankban, igazi nyelvtelenség, valóban hét nyelven beszélt. A háború idején már az orosz adót hallgatta, így tanulta a nyelvet. Azt mondogatta, hogy orosz uralom lesz, kell az orosz-tudás. Amikor bejöttek az oroszok, eltűnt, sosem került elő. Talán az okozta a vesztét, hogy tudott oroszul, s tolmácsként használták. Volt olyan hír, hogy Pesten látták, a Tisza Kálmán téren, egy gyűjtőtáborban. Édesanyám rögtön odament, vitt csomagot, s az őről kérte, hogy adják neki oda. Az őr elvette, de édesapámról anyukám semmit sem tudott meg. Később is hiába kerestette a Vöröskereszttel. Édesanyámat aztán B-listázták, a teológián mosogatott. A nehéz években egy nagynéni segített minket.

Milyen volt az élet a barlangpincében? Azt mesélik, hogy úgy éltek ott, mint az őskeresztények a katakombákban.

Minket nem engedtek ki a pincéből, féltettek minket. A többi gyerekkel játszottunk. Jól emlékszem a lelkész, Sréter Feri bácsi kisfiára. Amúgy mi keveset érzékeltünk a bajokból, megóvtak minket a felnőttek. Sohasem felejttem el annak a két embernek a szeretetét és szolgálatát, akik ebben az időben foglalkoztak velem és sokakkal. Sréter Ferenc, ő a barlangban mint jó apa törődött velünk minden testi, lelki szükségünkben. S Várkonyi Endre, Bandi bácsi a tanítónk, aki számomra ma is a legkiválóbb az összes tanító és tanár között, s akitől talán a legtöbbet kaptam.

Tanítva őket....

Gondolatok az iskolai hit- és erkölcs-oktatásról

Jézus missziói parancsában a tanítványok kötelezettsége lett a tanítás, a Krisztushoz vezetés. Tudjuk, hogy a gyermekek esetében ez elsődlegesen a család, illetve a családfő feladata. Azt is tudjuk, hogy a családi közösségen túl a leghatékonyabban ez a gyülekezetben valósulhat meg. Ezáltal válhat a templom és a gyülekezet lelki otthonává a gyermeknek és a családnak egyaránt. A 2013/14-es tanévtől azonban a fakultatív hittanoktatást kiegészítette a közoktatási törvényben biztosított hit- és erkölcsstan oktatás. Egyházközségünkben jelenleg egy főállású és négy óraadó hitoktató segíti a lelkészek munkáját. A következő, 2015/16-os tanévre vonatkozóan fordulunk kéréssel a szülőkhöz:

1. Kérjük, hogy elsősorban a gyülekezetünkben tartott hittanórákat preferálják, hisz itt a gyermekek számára sokkal jobb külső körülmények között, és sokkal több kellék felhasználásával tudjuk biztosítani a hitoktatást. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy a közösség formálódása is jobban megvalósul a gyülekezeti hitoktatás során!

Ha mégis az iskolai hittan mellett döntenek, akkor kérjük a szülőket, hogy

2. az elsősök beíratása előtt érdeklődjének a már eddig beindított hit- és erkölcsstan órákkal kapcsolatban. Könnyebb egy olyan iskolában újabb csoportot indítani, ahol már jelen vagyunk, és jó kapcsolatunk van az iskolavezetéssel.

3. gyermekük osztályában illetve évfolyamában keressék a kapcsolatokat, beszélgessenek egymással, és lehetőleg összefogva jelentkezzenek a hit- és erkölcsstanra, mert több gyermek részvételével könnyebb az órát megszervezni.

4. minden máshonnan jövő információ tisztázására keressék meg a Lelkészi Hivatalt. (Az előző évben voltak olyanok, akik azért nem írták be gyermeküket, mert olyan hírt hallottak, hogy nem lesz evangélikus hit- és erkölcsstan oktatás.)

5. akiknek az evangélikus gyermeke idén nem volt hittanos, azokban az iskolákban, ahol már megszerveztük a hitoktatást, írassák be a gyermekeiket!

Bízunk abban, hogy Isten megáldja a gyermekekkel való foglalkozásunkat, akár a gyülekezetben, akár az iskolában adjuk át nekik az evangéliumot. S bízunk abban is, hogy ad ehhez a feladathoz is olyan munkatársakat, akik a növekvő feladatok között is jó kedvvel tudják tanítani a ránk bízottakat.

Bence Imre

E s e m é n y n a p t á r**2015. BÖJT-HÚSVÉT****Böjt 1. vasárnapja (Invocavit)
Február 22.**

Istentiszteletek a szokott rendben

11.00 – Istentisztelet

utána közös kávézás a kápolnában

19.00 – Férfi-kör**Február 28. szombat
Szélrózsa utótalálkozó a Fasorban****Böjt 2. vasárnapja (Reminiscere)
Március 1.**

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – „Ahogy Krisztus befogadott!”
családos délután a kisgyermekes családok
részére, sok énekkel és interaktív foglal-
kozással!**18.00** – Orgonazenés áhítat
Igét hirdet: *Balicza Iván*
Orgonál: *Hajdók Judit***Március 2. hétfő****19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Ritoók Zsigmond: Mi történt az Ó- és Új-
szövetség keletkezése között?**Böjt 3. vasárnapja (Oculi)
Március 8.***Szupplikáció a Budavárban!*A szupplikáció során *Kovács Barbara V.* éves
teológus hirdeti az igét, és gyűjtést rendezünk a
lelkészképzés támogatására!

Istentiszteletek a szokott rendben

9.00 – Budagyöngye – Szupplikáció**11.00** – Budavár – Szupplikáció
Zenés istentisztelet *H. Purcell* műveivel**18.00** – Szupplikáció
Ifjúsági zenés istentisztelet – a *Gospel*
kórus szolgálatával**19.00** – Fészekrakó-kör – fiatal házások
és házasságra készülő fiatalok alkalma
Téma: A szeretet határai – konfliktusok
és kezelésük**Jövönk záloga****Március 13-15.**

péntek délutántól vasárnap délig

Gyülekezeti hétvége Piliscsabán

Minden korosztály részére,

a *Reformáció és Oktatás* gondolatkör jegyében.Szeretettel várunk mindenkit, gyermekeket,
fiatalokat, felnőtteket!Áhítatok, előadások, közösségi játékok,
éneklés, feltöltődés.

Jelentkezni lehet március 8-ig a Lelkeszi Hivatalban.

**Böjt 4. vasárnapja (Laetare)
Március 15.**

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Nemzeti Ünnepek alkalmából
tartott ünnepi istentisztelet**Március 17. kedd****18.00** – Bibliaóra**19.00** – Presbiteri gyűlés
(Figyelem: rendkívüli időpont!)**Március 21. szombat****10.00** – Hittanverseny Óbudán
A gyülekezet hittanosainak vetélkedője**Böjt 5. vasárnapja (Judica)
Március 22.**

Istentiszteletek a szokott rendben

19.00 – Férfikör**Március 27. péntek****16.30** – Ökumenikus keresztút
Találkozás a Horváth-kertben**Virágvasárnap (Palmarum)
Március 29.**

Istentiszteletek a szokott rendben

11.00 – Istentisztelet –
utána közös kávézás a kápolnában**A fájdalmat kellett megismerned!
Nagyheti igehirdetések egy új ének alapján****Március 30. Nagyhétfő**

Titkos belső kényszerűség

18.00 – Igét hirdet: *Bence Imre***Március 31. Nagykedd**

Értelmet adj az életemnek!

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta***Április 1. Nagyszerda**

A te békességed át- meg átjár!

18.00 – Igét hirdet: *Balicza Iván***Április 2. Nagycsütörtök
az Úrvacsora szerzésének ünnepe****18.00** – Igét hirdet: *Bence Imre*

Felelevenítjük a lábmosás liturgiáját is.

Április 3. Nagypéntek**9.00** – Budagyöngye – Istentisztelet
Igét hirdet: *Balicza Iván***9.00** – Budavár – Istentisztelet
Igét hirdet: *Bence Imre***11.00** – Istentisztelet
Igét hirdet: *Balicza Iván***18.00** – Istentisztelet a *Schütz Kórus* szolgálatával
Igét hirdet: *Bence Imre*

Húsvét vasárnapja Április 5.

- 5.00 – Budavár – Hajnali feltámadás liturgia
A kibővített *Schütz Kórus* szolgálatával
Igét hirdet: *Balicza Iván*
Az istentisztelet után közös húsvéti reggelire hívunk mindenkit!
- 9.00 – Budagyöngye – Istentisztelet
Igét hirdet: *Bence Imre*
- 9.00 – Budavár – Istentisztelet
Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*
- 11.00 – Istentisztelet
Igét hirdet: *Bence Imre*
- 18.00 – Orgonazenés áhítat
Igét hirdet: *Balicza Iván*
Orgonál: *Bán István*

Húsvét hétfő Április 6.

- 9.00 – Budagyöngye – Istentisztelet
Igét hirdet: *Balicza Iván*
- 9.00 – Budavár – Istentisztelet
Igét hirdet: *Bence Imre*
- 11.00 – Istentisztelet
Igét hirdet: *Balicza Iván*
- 18.00 – órákor nem tartunk istentiszteletet.

Április 7. kedd

- 18.00 – Bibliaóra
- 19.00 – Közgyűlés – fő témája a lelkészválasztás előkészítése, a lelkészi díjlevél elfogadása és a választás módjának megállapítása.

Húsvét utáni 1. vasárnap Április 12.

- Istentiszteletek a szokott rendben
- 18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet
- 19.00 – Fészekrakó-kör – fiatal házások és házasságra készülő fiatalok alkalma
Téma: Házasságunk az Isten előtt – Lelki élet a családban, imádkozás egymásért és együtt.

Április 13. hétfő

- 19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Dr. Egri László: A spiritualitás mint gyógyszer

Április 18. szombat

- 16.00 – Szeretetvendégség
A régi Schütz kórus találkozója – szervezi Csorba István karnagy

Húsvét utáni 2. vasárnap Április 19.

Istentiszteletek a szokott rendben

Április 25. szombat

- 16.00 – Konfirmációi vizsga
A 17 konfirmandus beszámolója mindarról, amit tanultunk.

Húsvét utáni 3. vasárnap Április 26.

- Istentiszteletek a szokott rendben
- 11.00 – Konfirmációi ünnepi istentisztelet
Szeretettel várjuk a jubiláló konfirmandusokat is, majd közös kávézás a kápolnában.
- 19.00 – Férfikör

Május 1. péntek

- 10.00 – Gödöllői piknik
a Madocsai család telkén.
Bográcszás, áhítatok, játék és beszélgetések.
Jelentkezni lehet április 26-ig a Lelkészi Hivatalban.

Húsvét utáni 4. vasárnap Május 3.

- Istentiszteletek a szokott rendben.
- 16.00 – Családos délután
Anyák napi ünnep a családos délutánon – sok játékkal és meglepetéssel
- 18.00 – Orgonazenés áhítat

Május 4. hétfő

- 19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Dr. Jeszenszky Géza előadása

Május 5. kedd

- 18.00 – Bibliaóra
- 19.00 – Presbiteri gyűlés

Húsvét utáni 5. vasárnap Május 10.

- Istentiszteletek a szokott rendben
- 18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet
- 19.00 – Fészekrakó-kör – fiatal házások és házasságra készülő fiatalok alkalma
Témánk: A tűzálló házasság (A Fireproof című film megtekintése és megbeszélése)

Mennybemenetel ünnepe Május 14. csütörtök

- Istentiszteletek a templomban: 11.00-kor és 18.00-kor

Május 16. szombat

- 10.00 – Kerületi missziói nap
Debrecenben
Részletekről később adunk tájékoztatást.

Húsvét utáni 6. vasárnap Május 17.

Istentiszteletek a szokott rendben

Az én igém...

„Meghallgattam imádságodat, láttam, hogy könnyeztél. Én meggyógyítalak.” (2Kir 20,5)

Még nem ismered őt személyesen, még nem tudod, milyen lesz együtt az élet, de amikor végigsimítasz gömbölyödő pocakodon, érzed, hogy itt valami egészen új, valami más kezdődik. Tudod, hogy az Úr megáldott téged, hogy képes legyél kihordani a Teremtés csodáját, a benned növekvő új Életet. Azután küzdelmes órák után ott tartod a karodban a gyermeked, felejthetetlen pillanatok, a mérhetetlen Hála és Kegyelem percei ezek. Szüksége van rád, pár perce még egy test voltatok, nem akar mást, csak hozzád bújni, csak továbbra is minél közelebb lenni hozzád. Te pedig tudod, hogy ezután mindig-mindig vigyázni fogsz rá, amíg csak élsz. De az az igazság, hogy bár megteszünk mindent gyermekeink védelme érdekében, sosem szabad felednünk, hogy mind az Úristen kezében vagyunk, és vannak dolgok, amikre sajnos legjobb szándékaink ellenére sincs befolyásunk.

2014. december 6. volt, szombat, Mikulás napja. 22 hónapos kisfiunk, Dani, miután előző nap igazi Télapóval is találkozott, boldogan csodálkozott rá reggel a kis cipők tartalmára. A délelőtt folyamán viszont kezdetét vette egy többnapos rémálom, melyben folyamatos hányás, encefalitisz (agyvelőgyulladás) gyanúja, infúzió, teljes kiszáradástól való félelem, kórházak, klinikák, mentő, intenzív, MR vizsgálat, gerincsapolás, molekuláris biológiai vizsgálat, lélegeztetőgép, csövek, katéter, pulzoximéter, bélösszecsúsás, műtét, és halálfélelem a kulcsszavak...

Miközben nekem az újszülött hűgával, Sárival kellett otthon maradnom, hiszen még csak 5 hetes volt, teljes mértékben anyatejes, még a gyermekágy sem telt le...

Nem, senki nem mondta, hogy könnyű dolog szülőnek lenni, EMBERT nevelni, hogy a nap minden percében példaképek tudunk lenni, és minden mosolygós napon együtt adunk hálát az Úristennek. De azóta kicsit másként éljük meg a dolgokat, átértékeljük a prioritásokat az életünkben. Nagyon drága tanulópénz volt ez, de sokat tanulunk magunkról, a társunkról, a határainkról. Fabiny püspök úr a Máténak ajándékozott 2015-ös útmutató első oldalára írta fel ezt az ígét: „Meghallgattam imádságodat, láttam, hogy könnyeztél. Én meggyógyítalak.” Mert nap, mint nap szükségünk van az Ő megtartó kegyelmére, oltalmazó szeretetére. Remélem, az életünkön is tudunk olyan irányban változtatni, hogy újra és újra megháláljuk és élhessünk az eséllyel, amit az Úristen adott a családunknak.

Himer Nóri

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

Az írás teljes terjedelemben, két részletben az Evangélikus Élet 2015. februári 15. és február 22. számaiban olvasható.

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

Édesanyám 1980. november 25-én halt meg. Egy hónap múlva, karácsonykor elmentem az istentiszteletre. A padosorokba ígés lapok voltak kirakva. Leültem az egyik padba, s az előttem lévő lapon a következő ígét olvastam: „Életre kelnek a halottaid!” (Ézs 26, 19).

2000 nyarán fokozatosan romlott a bal csípőm. A doktornő különböző gyógyszereket, gyógytornát és kezeléseket írt, de 5 év után kiderült, hogy csak csípőprotézissel lehet meggyógyítani. Aznap, amikor be kellett feküdnöm az Ortopédiai Klinikára, az evangélikus Útmutatóban Isten ígéje a következő volt: „Az Úr, akinek a színe előtt járok, elküldi majd angyalát veled, és szerencsésé teszi utadat.” (1Móz 24, 40). A műtét idén lesz 10 éves, és semmi panaszom nincs.

A Szabolcs utcai kórházban dolgoztam diétás nővérként, családanyaként pedig három gyermeket neveltem. Általában késő este értem haza, s fáradtan kezdtem imádkozni, néha a Miatyánk végére már el is aludtam. Egy vasárnap reggeli istentiszteleten hallottam Pál apostol tanácsát, és szíven érintett: *Szüntelenül imádkozzatok!* A lelkiismeretem nem hagyott nyugodni, ezért kitaláltam, hogy a különböző járműveken utazás közben kedves énekeket „énekelek” magamban. Aztán főzés, takarítás közben is. Ezek közben is hangtalanul, mert falsul sikerült hangosan. Nem tudom, Pál apostol is így gondolta-e, de én máig is így érzem, mert bármit csinálok, Vele beszélgetek, és hálát mondok minden apróságért, amivel naponta kimutatja szeretetét.

Köszönettel tartozom a budavári lelkészeknek, mert velük, az istentiszteleteken és a bibliaórákon szerettem meg a Biblia olvasását, az ígék tanulmányozását. Az imádság, az isteni gondviselés hatja át a gondolataimat, ezáltal a mindennapjaimat. Meggyökeresedett az életemben.

Végezetül álljanak itt kedvenc Zsoltárom (139) utolsó sorai: „Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbáld meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!”

Horváth Mária

Kórházmissziói szolgálat Budán

A Magyarországi Evangélikus Egyház Kórházmissziói szolgálata hosszú évek óta tartja megkerülhetetlenül fontosnak a kórházakban tartózkodók ágyához való odalépést Isten gyógyító üzenetével, vigasztaló szavával. A szolgálat munkatársai – önkéntesek és lelkészek – egyaránt fontosnak tartják a kórházi istentisztelet látogatásának lehetőségét, és a személyes lelkigondozást. A személyes lelkigondozás a betegségben, a kórházi tartózkodás esetében mint nagyon nehéz emberi élethelyzetben történő lelki kíséreként valósul meg. Egy-egy ilyen helyzetben az ember még akkor is igen magányos tud lenni, ha közben a családunk látogat bennünket. Éppen ezért nagyon fontos lehet egy ilyen lelki beszélgetésben megélni, hogy Jézus szeretete, a Szentlélek közössége akkor is velünk van, amikor életünk mélyponthoz ér. Lelkészeinkhez érkező igények alapján pedig a szentség megélésének lehetőségével is érkezünk, ha valakinek úrvacsoravételre van szüksége. Nagyon örülünk, ha a gyülekezeti közösségek tagjai közül beteglátogatók, alkalmakra hívogató önkéntes testvérek érkeznek közénk. Figyelünk egymásra: évente több alkalommal összegyűlünk az ország minden részéről, lelkészek és önkéntesek, hogy megbeszéljük nehézségeinket, örömeinket, és hivatásunkat segítő előadásokat hallgassunk meg. Szolgálatunk elérhető az Országos Irodán belüli Gyülekezeti és Missziói Osztály munkatársain keresztül, de a gyülekezeti lelkészek is továbbítják a kéréseket. Ez azért fontos, mert ha tudomásunk van például egy vidékről valamely budapesti kórházba került testvérrel, akit hozzátartozói, lelkésze ritkábban, nehezebben tud meglátogatni, akkor a kórházlelkészi szolgálat biztosan segít. De tulajdonképpen bárkinek szüksége lehet a kórházban egy-egy biztató, jó szóra, közös imára, kedves látogatásra, vagy éppen egy istentiszteleti alkalomra.

Névjegy: Liszka Viktor Gábor vagyok, harminchárom éves, evangélikus lelkész. A Budavári gyülekezetben nevelkedtem hitben, itt kereszteltek, itt konfirmáltam, és – ahogyan a szüleim és bátyám – itt is álltam oltár elé feleségemmel, valamint a lelkészé szentelésemre is itt került sor. Feleségemmel, Laborczy Dórával egy éves kislányunk boldog szülei vagyunk, és szeptember óta újra Budán élünk. Előtte Nyíregyházán teljesíttem kórházi lelkigondozói és lelkészi feladatot egy évig, majd azután, a mögöttünk álló évet Pilisen töltöttem gyülekezeti beosztott lelkészként Pángyánszky Ágnes és Krámer György lelkészek mellett. Idén szeptemberben pedig Fabiny Tamás püspök úr saját kérésére újra kórházlelkészi szolgálattal bízott meg, ezúttal a Budai egyházmegye területén. Így alapvetően a budai kórházakba járok istentiszteleti alkalmakat tartani és

lelkigondozni, látogatni, de megkeresés alapján bármelyik budapesti kórházban meglátogatom az erre igényt tartó testvéreket. Rendkívül fontosnak tartom a kórházi szolgálatot, mert Jézus is fontosnak tartotta, hogy a szenvedők és betegek ne maradjanak magukra, hanem hallják, átéljék Isten gyógyító jelenlétét. Azért, hogy a lelkigondozásom minél nagyobb segítség lehessen, második éve hallgatója vagyok a Semmelweis Egyetemnek, ahol egy diplomás továbbképzésen, lelkigondozói szakon tanulok.

Liszka Viktor

Szálljanak hajóba!

Előzetes hír a munkaévről napunkról

Az evangélista szerint Jézus egy alkalommal kényszerítette a tanítványait, hogy szálljanak hajóba. A hajó később az egyház jelképe lett, mint ami a háborgó viharban is oltalmat nyújt a benne lévőknek. Ezt a szép, ősi szimbólumrendszer felhasználva tervezzük az idei munkaévről napunkat. Munkatervünk szerint így nem egy utcai fesztiválra, hanem egy közös hajókirándulásra invitáljuk a gyülekezetünk tagjait!

A tervek szerint 2015. május 31-én vasárnap délelőtt 11.00-kor lenne a tanévzáró istentiszteletünk, s utána 13.30-kor együtt szállnánk – terveink szerint az EURÓPA nevű – hajóra a Szilágyi Dezső téren. A hajón közös ebéd, felnőtt és gyermek programok, áhítat és közös éneklés várna minket. A programok 16.30-ig tartanak. A hajóbréklés miatt azonban fontos látnunk, hogy a tervezett programra milyen az érdeklődés.

Ezért azt kérjük, hogy részvételi szándékukat – előleg befizetésével – jelezzék 2015. március 20-ig.

Szeretettel várunk mindenkit, szálljunk együtt hajóra, hogy ott is erősödjön a tanítványi közösségünk!

Részleteket külön szórólapon teszünk közzé.

Köszönet és kérés

Köszönjük mindenkinek, hogy támogatta Alapítványunkat az SZJA 1% felajánlásával!

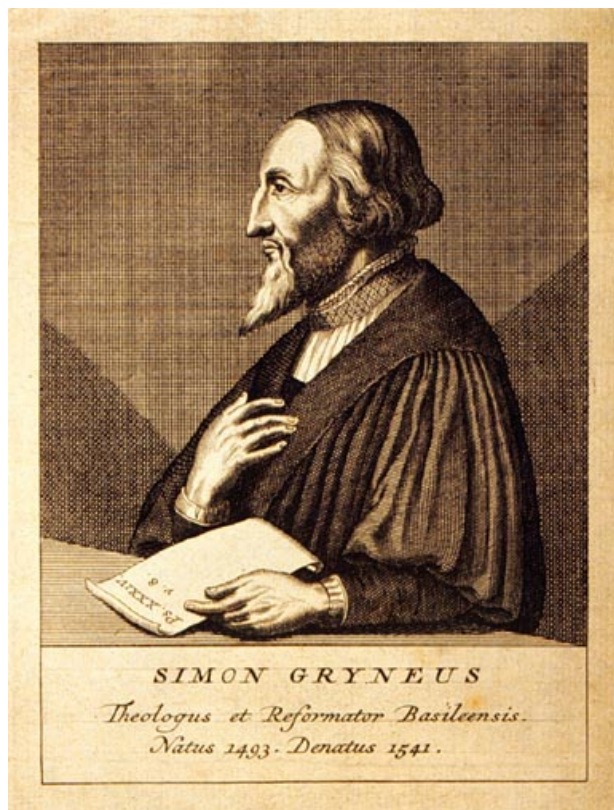
Kérjük, hogy az adóbevalláskor idén is gondoljon alapítványunk működésére és az Evangélikus Egyházra, bátorítsa hozzátartozóit, ismerőseit is **a 2 x 1% felajánlására!**

A Magyarországi Evangélikus Egyház kódja: 0035

A Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány adószáma: 18007545-1-41

A felajánláshoz szükséges formanyomtatvány a NAV honlapjáról letölthető, illetve a templom bejáratánál – kitöltve – megtalálható!
Köszönettel: **az Alapítvány Kuratóriuma**

Reformáció és oktatás

Grynaeus Simon és a régi budai iskola

A sváb parasztcsaládból származó budai iskolamester 1494-ben született Veringenben Griner Simon néven. Életpályája sokfelé vezette őt Európában, így töltött két esztendőt Budán is, még viszonylag fiatal fejjel. Egyetemi tanulmányait a Bécsi Egyetemen kezdte meg 1511-ben, és itt kapott Magister Artium (a művészetek mestere) fokozatot 1515-ben. Ezután zürichi és bázeli utakat tett, utóbbiban a híres svájci reformátorral, Ulrich Zwinglivel is megismerkedett. Mielőtt Bázelen letelepedett volna, Bécsben, Wittenbergben és Heidelbergben is oktatott Budán kívül. Fontos szerep jutott neki azonban német nyelvterületen túl is: 1531 folyamán angliai kutatókörutat tett, melynek során megfordult a híres oxfordi Corpus Christi College-ben, és személyesen találkozott a hírhedt VIII. Henrikkel. Az uralkodótól azt a megbízást kapta, hogy gyűjtse össze – mások mellett – Luther, Melancton, Zwingli és Bucer írásait a véresre sikerült királyi válasokról, illetve annak teológiai vonatkozásairól. Griner eleget is tett a felkérésnek, és még abban az évben továbbította a neves protestáns teológusok leveleit Londonba.

Jelen cikk azonban elsősorban Griner Simon magyarországi tevékenységét hivatott bemutatni. Mint már utaltam rá, a latinosan hangzó Grynaeus nevet csak 1523-ban vette fel Wittenbergben, budai ténykedése után, így helyesebb Griner néven hivatkoznunk rá a tárgyalt korszakban. Budán a

késő középkorban már virágzó iskolai élet zajlott a németajkú Boldogasszony Plébániatemplom (közismert nevén Mátyás-templom) alárendeltségében működő Schola Beatae Mariae Virginis (a Boldogságos Szűz Mária Iskolája) falai között. Az esztergomi, nagyváradai és pécsi káptalani iskolákat túlszárnyalva Buda regionális oktatási központként funkcionált 1480 és 1526 között. A városi iskolák diákjai a természetelvű és emberre irányuló szellemiség alapján tagozódtak. A második szinten már humanista latin tankönyveket használtak, és a felső – harmadik – szinten pedig a korábban használatos kommentárok helyett a latin antik klasszikus szerzők műveit eredeti nyelven olvasták, elemezték, melyhez az oktató – a reneszánsz szabadabb szellemének megfelelően – saját magyarázatát fűzte.

Ebbe a pezsgő intellektuális légkörbe csöppent bele 1521-ben Griner Simon, amikor a budai iskola ludimagister-i (iskolaigazgatói) posztját átvette. Az igazgatási teendők mellett ógörög és héber nyelvet is oktatott, noha saját bevallása szerint nem igazán volt alkalmas nyelvtanárnak: „*Világéletemben arra törekedtem, hogy olyan ember legyek (és olyannak is tartsanak), aki inkább a kézzelfogható dolgokban, mint a beszédben vagy a nyelvekben jártas.*” Ezen állítását megcáfolni látszik az, hogy például egyetlen név szerint ismert magyarországi tanítványa, Georgius Corenbechius Pannonius nagy elragadtatással írt róla egy későbbi levelében, kiemelve azt, hogy a bonae litterae (helyesírás) mellett a múzsák szeretetére is megtanította, és erősen óhajtotta viszontlátni mesterét, hogy élőszóban oszthassa meg vele mindazt, amire egy levél nem ad lehetőséget. Tekintve, hogy Griner mindössze 27 évesen és nőtlenül került Budára, olykor kicsapongó életet élt az iskolaigazgatás felelőssége mellett, amire a királyi udvar is bőven nyújtott lehetőséget.

Nehéz egyértelműen meghatározni Griner Simon 1523-as távozásának okát. Valószínű, hogy növekvő érdeklődéssel viseltetett a lutheri tanok iránt, ezért is költözött Budáról Wittenbergbe ennek az évnek az elején. Ugyanakkor a bizonyos filológusok (Borzsák István) által csak Pál apostol viszontagságaira hajazó toposznak tartott magyarázat is megállja a helyét az újabb kutatások fényében, miszerint Budán egyre erősödő protestánsellenességgel kellett szembesülniük az új tanok iránt nyitott egyéneknek. Tény, hogy az 1523. évi budai országgyűlésen fej- és jószágvesztésre ítélték a német befolyást megtettesítő lutheránusokat, és hogy szintén Budán működött a domonkos-rendi inkvizíció is, amelynek börtönét Griner is megjárhatta. Halála azonban nem itt, hanem Bázelen érte az 1541-es pestisjárvány során.

Kövecses László

Itt a farsang, áll a bál! avagy rég néztem rajzfilmeket

- Micsoda ??? Hajoltam oda a kislányhoz.
- Gru mignon – mondta egy kicsit megszeppen-ten, s amikor látta az arcomon, hogy nem értem, újra mondta: Gru mignon, az egy rajzfilmfigura!
- Aha – bólintottam úgy, mintha érteném, s megállapítottam magamban, hogy amióta gyermekeim felnőttek, alig nézek rajzfilmeket.
- Nagyon kedves, nagyon vicces... mondta még a kislány, és lelkesen készült tovább a jelmezbemutatóra.

2015. február 7-én telt meg jelmezes gyermekekkel, szülőkkel és nagyszülőkkel a kápolnánk, és a vidám éneklés után kezdődött el a jelmezek bemutatója. Volt itt minden: tündérek és királylányok, cicák és lovacskák, medve és hoho-horgász, vadász, szellem, kardszárnyú delfin, úrlények és MZ/X, dinó és hópihe-tündér, pillangók és bogárkák, Kleopátra, sziámi ikrek, no és két Gru mignon is! Elcsodálkoztam, hogy mennyi kedves ötlet és mennyi szülői (főleg talán édesanyai) odaadás van ezekben a jelmezekben.

A jelmezbemutató közben a szülőknek egy asszociációs játékot szerveztünk. A jelmezek alapján lehetett bibliai történetekre vagy üzenetekre asszociálni. A horgászról többeknek a csodálatos halfogás, Kleopátráról az egyiptomi szolgaság jutott eszébe, az állatjelmezek a teremtéstörténetet vagy Noé bárkáját idézték fel a nézőkben, és olyan is volt – derültséggel fogadtuk –, aki az úrlényekről Jézus második eljövételére gondolt. Egy kis bibliaismereti tudás-felelevenítésre mindenképpen jó volt ez a játék.

Az alagsorban gazdag büfé várta a családokat. A szendvicseket iskolai hitoktatóink és önkéntesek készítették, a süteményeket pedig a szülők hordták össze. A szünet után a Palinta társulat zenés

műsora következett. A gyermekeket és a szülőket is aktivizáló énekekkel szereztek az előadók vidám pillanatokat. Együtt mutogattuk az *Én vagyok a majom* kezdetű éneket, közösen zenéltünk, hisz csörgők és dobok kerültek elő egy nagy kosárból. Bátran énekeltek: *Itt a farsang, áll a bál!*

A műsor után került sor a gyerekek által nagyon várt tombolahúzásra. Sok szép, kedves és értékes ajándék várt a családokra, és a gyermekek feszült figyelemmel lesték, hogy milyen szám kerül kihúzásra. A nyertesek mosolyogva vehették át ajándékkönyveiket, csokijukat vagy bizsuékszereiket, a főnyeremény a hajókirándulásunkon való részvételt jelenti. (2015. május 31-én hajókirándulást szervez a gyülekezetünk a munkaérváró nap alkalmából.)

Farsangi délutánunk is áldással ért véget, és a több mint nyolcvan résztvevő élményekkel telve indulhatott haza. Csak az önkéntesekre várt egy kis munka, takarítás, mosogatás, rendrakás... – de ennyi élmény után meg sem kottyán a munka. Köszönöm a farsangi délutánban nyújtott segítséget a szorgos kezű munkatársaimnak.

Most már tudom, mi a Gru mignon, és örömmel lehetett e farsang, mert megvan az ideje annak is, hogy a keresztyén közösség derűs perceket töltsön együtt.

Bence Imre

Hírek – Hírek – Hírek – Hírek

- A Budai Evangélikus Egyházmegye lelkészei 2014. december 3-án gyülekezetünkben tartották havi munka összejövetelüket. Az együttlét az udvari barlangunkban kezdődött úrvacsorai istentisztelettel, amelyen *Bencéné Szabó Márta* szolgált igehirdetéssel.
- December 12-én elkészült templomunk vetítőrendszere, projektor és vezérlő tablet alkalmazásával. Így lehetőség van ezentúl az énekekhez és az igehirdetésekhez illusztrációk kivetítésére.
- December 13-án *Bence Imre* adventi evangelizációt tartott a Borsod-megyei Fancsal gyülekezetében. Meglátogatta a szomszédos csenyétei kis gyülekezetet is, ahol átadta a budaváriak által gyűjtött mikulásnapra adományokat.
- December 14-én a Budavári *Gospel kórus* vendégszolgálatot végzett Pásztón és Sámsonházán. Mindkét helyen ígét hirdetett *Bence Imre*.
- December 18-án a Budavári Önkormányzat karácsonyi találkozóra, beszélgetésre hívta össze a kerület egyházközségeinek lelkészeit. *Dr. Nagy Gábor Tamás* polgármester beszámolt a kerület életéről, és a lelkészek is tájékoztatták őt a gyülekezetek életéről, majd a polgármester a karácsonyi egyházi programokhoz az önkormányzat hozzájárulását adta át. Gyülekezetünket ezen a találkozón *Bence Imre* igazgató lelkész képviselte.
- December 28-án istentisztelettel és kiállításal emléztünk meg a Budapest 70 évvel ezelőtti ostromakor megsemmisült iskolánkról és lerombolt templomunkról. A megemlékező istentiszteleten *Dr. Fabiny Tamás* hirdette az ígét. Az emléknappal kapcsolatban január elején a templomban TV riport és felvétel is készült.
- 2015. január 5-én a Budavári Evangélikus Szabadegyetem előadásán vendégünk *Esterházy Péter* író volt.
- Január 7-én otthonában köszöntötte a 100 éves *Selmecki Lajosné* testvérünket *Balicza Iván*, és úrvacsorával adtunk hálát Isten kegyelméért.
- Január 18-án az ökumenikus imahét kezdő alkalmán a Krisztina téri római katolikus templomban ígét hirdetett *Balicza Iván*. Az imahét kedd esti istentiszteletén *Bence Imre* a Fő utcai görög katolikus templomban, pénteken pedig *Dr. Fabiny Tamás* püspök prédikált a Batthyány téri Szent Anna templomban. Budavári templomunk hétfőn látta vendégül az ökumenikus közösségeket.
- Január 31-én vettünk búcsút *Dr. Nagy Gyula* nyugalmazott püspöktől a Deák téri templomban tartott gyászistentiszteleten. A temetés szolgálatát *D. Szebik Imre* ny. püspök végezte *Dr. Fabiny Tamás* és *Gáncs Péter* püspökök közreműködésével.
- Január 31-én a római katolikus „pálferis” közösség meghívására *Balicza Iván* előadást tartott a lutheri derűről a pálos rend sziklakápolnijában.
- Február 19-én *Balicza Iván* a Krisztina téri katolikus egyházközség bibliaóráján beszélt az evangélikus egyház tanításáról és életéről.
- Budapesten tartotta gyűlését a GEKE (Európai Protestáns Egyházak Közössége), az ünnepi záró istentisztelet templomunkban volt február 1-jén. Az igehirdetést *Dr. Hafenscher Károly*, a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinatának lelkészi elnöke tartotta, a liturgiát a gyülekezet lelkészei, *Bence Imre* és *Balicza Iván*, valamint *Johannes Erlbruch*, a német ajkú gyülekezet lelkésze végezték.

Lelkészi Hivatal

(1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.)

Angler Mónika irodavezető

hétfő-péntek: 9.00-13.00

☎ és fax: 356-97-36

web-lap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: budavar@lutheran.hu

Gyülekezetünk lelkészei - fogadóórák:

Bence Imre – igazgató lelkész, esperes
kedd 15.00-18.00; péntek 9.00-13.00

☎ 356-97-36/18

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Balicza Iván – lelkész

kedd 10.00-13.00; csütörtök 9.00-13.00

☎ 356-97-36/15

e-mail: balicza@t-online.hu

Bencéné Szabó Márta – lelkész

szerda 9.00-13.00

☎ 356-97-36/18

dr. Fabiny Tamás – püspök

☎ 394-23-35

e-mail: tamas.fabiny@lutheran.hu

-----

dr. Pócze Tibor – felügyelő

e-mail: aszodipocze@t-online.hu

A Gazdasági Hivatal fogadóórája:

Kövesy Emese gazdasági vezető

hétfő-péntek: 9.00-13.00

Pihenés Badacsonyörsön

A Budavári Egyházközség pihenőházában nyaralási lehetőséget tudunk biztosítani. A 2+2 férőhelyes teljesen felszerelt házban, szép környezetben, jó kirándulási útvonalakat nyújtó környéken ajánljuk a szálláslehetőséget. Az egyházközség tagjai kedvezményvel vehetik igénybe a pihenőházat. Érdeklődni Bencéné Szabó Márta lelkésznél lehet (20/824-3057).

Budavári Hírmondó

az Egyházközség tájékoztató hírlevele

Olvasó-szerkesztő: *Váradai Adél*

Tördelés: *Varga Katalin*

Felelős kiadó: *Bence Imre igazgató lelkész*

Nyomdai munkák: *Rózsadomb Contact Kft.*